

αὐτὸς ὁ συντάκτης τοῦ σημειώματος, ἐπεξηγῶν τὶ τοῦ παρείχετο διὰ τοῦ ζάπτι μουρα-
σαλά, λέγει ὅτι τοῦ ἐδίδετο τὸ δικαίωμα νὰ κάμω ζάπτι τὸ πατρικὸν πράγμα καὶ περαι-
τέρω, ἔτι παραστατικώτερον καὶ κυριολεκτικώτερον ἑλληνιστί, νὰ πιᾶσο τὸ ἥδιον πράγμα
μέχρις ὅτου ἱκανοποιηθῇ ὀριστικῶς. Πιάνων τὸ πράγμα καὶ δὴ ὑπὸ τύπον προσωρινό-
τητος, δὲν σημαίνει ὅτι ἀποκτᾷ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐκσυσσίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι τὸ λαμβάνει
ὑπὸ τύπον προσωρινότητος εἰς τὴν νομὴν ἢ κατοχὴν του. Τοιουτοτρόπως αἱ δικαστικαὶ
πράξεις ὡς ἐκτίθενται εἰς τὸ δημοσιευόμενον ἐνταῦθα ἔγγραφον καὶ τὸ σημείωμα τοῦ
Ἀμολόχου τῆς Ἀνδρου συμπύπτουν. Καὶ ἀποδεικνύουν τὴν ἰσχὺν τῆς φραγκικῆς πολι-
τικῆς δικονομίας καὶ εἰς τὴν νῆσον ταύτην τῶν Κυκλάδων κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρ-
κοκρατίας, ἐφαρμοζομένην ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων κατὰ παράδοσιν ἐκ τῆς περιόδου
τῆς φραγκικῆς κατοχῆς. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κάνω ζάπτι = λαμβάνω ὑπὸ τὴν κατοχὴν
μου, ὡς προκύπτει ἐκ δημοσιευομένου ἀποσπάσματος ἔγγραφου ὑπὸ ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΥ ἐν
«Νέῳ Ἑλληνομνήμονι» 8, 1911, σελ. 241. Βλέπε καὶ 97 στίχ. 9. Βλέπε ἐπίσης καὶ τὴν
ἀντιδιαστολὴν ἐκάνει ζάπτι ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ νὰ εἶναι τὸ πράγμα τέλειο ἐδικόν του εἰς
τὸ ἔγγραφον (τοῦ ἔτους 1796), τὸ δημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ Δ. ΠΑΣΧΑΛΗ, Νομικὰ
ἔθιμα τῆς νήσου Ἀνδρου, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν
Ἐπιστημῶν 5, 1925 τεῦχος Β', σελ. 21/22, περὶ οὗ καὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ 47.

Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι οἱ creditores ἐν τῷ ἔγγραφῳ ἀποκαλοῦνται *χρεωφειλέται*
(στίχ. 9). Τοῦτο συμβαίνει ὅχι μόνον εἰς τὰς βυζαντινὰς καὶ τὰς μεταγενεστέρας τούτου
νομικὰς πηγὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρώτην ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ γαλλικοῦ Ἐμπορικοῦ
Κώδικος ὑπὸ τοῦ Ν. Παπαδοπούλου ἐν ἔτει 1815. Βλέπε Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ,
Ἡ πρώτη ἑλληνικὴ μετάφρασις τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ Κώδικος, ἐν Ἀρχεῖῳ τοῦ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου 10, 1943, σελ. 370 ἐπ. Τὴν ἐννοιαν δὲ τῶν dettes actives ἔχουν καὶ τὰ
χρέη τους εἰς τὴν § 11 τοῦ Κεφαλαίου θ' τοῦ γραπτοῦ ἐθίμου τῆς Νάξου. Βλέπε ἐπίσης 5.

Εἰς τὸ προηγούμενον ἔγγραφον τῆς πωλήσεως τῆς κατὰ τῆς Κατερινιῶς ὁμολογίας
τῶν ἀδελφῶν Μάϊνα ἢ Μαῖνᾶ, δὲν ἀναφέρεται τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν καὶ ἀντὶ ποίου
ποσοῦ αὕτη ἐκχωρεῖται εἰς τὸν Μπάον. Τὸ κενὸν ἐκεῖνο πληροῖ τὸ παρὸν ἔγγραφον, ὅπερ
προσδιορίζει τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς μισὴ μάρτι (στίχ. 1).

Ἐν στίχοις 17-19 ἀπειλοῦνται διὰ διώξεως καὶ ποινῆς ὅσοι, ἐλωφεληθέντες τῆς
καταστάσεως καὶ ἀφαιρέσαντες ἐκ τῆς οἰκίας μάρμαρα ἢ τράβες, δὲν ἔσπευδον νὰ τὰ
ἐπιστρέψουν.

Ντουράς	1	Ἐνδοξότατος καὶ Ἐκλανμπρότατο(ς) μεῖμετ:
σφραγὶς τουρκικῆ	2	πασᾶς σαρασκέρη(ς) τῶν βασιλικῶν
	3	φεργάδων

4 με τὸ νὰ χρεωστῇ τὸ κατερινάκι μισὴ μάρτι τοῦ κωστανδάκη

- 5 μαῖνᾱ καθὼς φαίνεται ἡ ὁμολογίαν της εἰς τὰ χέρια
 6 τοῦ κωστανδάκη μπάου ὁποῦ τὴν ἐπλήρωσε τοῦ μαῖνᾱ
 7 τὸ παιδίον(ν) καὶ ἡ ὁποία κατερινάκι ἀπόθανε καὶ εἶναι
 8 τὰ σπίτιαν δης τῆς ἀπωλείας καὶ μὲ τὸ νὰ ἔχῃ ἀδελφός
 9 καὶ ζῇ δὲν τὸ ἔκαμα ζάρτι οἱ χρεωφειλέται καὶ ἐρήμοσαν.
 10 Διὰ τοῦτο λοιπὸν προστάζομεν ὅτι τὸ αὐτὸ σπῆτι νὰ
 11 τὸ κάμη ζάρτι ὁ κωστανδάκη(ς) μπάο(ς) καὶ εἰ μὲν καὶ ἡ-
 12 θελε ἐρθῇ ὁ ἀδελφός του νὰ γερέψῃ τὸ αὐτὸ σπῆτι ἄς
 13 πλερώσῃ τὸ χρέος τοῦ κωστανδάκη ὡς διαλαμβάνει ἡ ὁμο-
 14 λογία(ν) του ἄλλως καὶ δὲν ἤθελε πλερώσῃ τὸ αὐτὸ χρέος
 15 νὰ εἶναι τὸ αὐτὸ σπῆτι ὡς προστάζομεν εἰς τὴν ἐκσου-
 16 σιὰ τοῦ κωστανδάκη μπάο ἔττι νὰ πράξῃ ἐξάπαντος
 17 καὶ ὁποῖος εἶχε ἀπὸ τὸ ἀφτὸ 1755: σεπτεμβρίου — 8:
 18 σπῆτι παρμένο ἢ μάρμαρα
 19 ἢ τράβες νὰ τὰ στρέψῃ ὅτι ἤθελε λαβεῖ παιδία

Verso

- 2^a X. 1 γράμμα τοῦ με-
 2 ξίζῃ καὶ σερα-
 3 σκέρη διὰ τὰ
 4 σπήτια τοῦ κατερι-
 5 νά(κι)

7 = τῶν παιδίων· 8 ἀδελφόν· 9 ἔκαμαν· καὶ ἐρήμοσεν· 16 = ἔττι· 19 παιδεῖα
 Verso 1-2 μεξίζης = μήπως μεῖμότης;

4

Πώλησις ἀγροτικοῦ ἀκινήτου

1761, Νοεμβρίου 4
 Σίφνος

Ἡ Ἀντριάνα (θυγάτηρ) τῆς ποτε Φλουρέζας Καρτζαούνη πωλεῖ καὶ παραδίδει εἰς τὸν Κωνσταντάκη Μπάον τὸ εἰς θέσιν Τζιγκούρι κείμενον ἀγρόκτημά της, μετ' ἀμπέλου, ἐλαιοδένδρων καὶ συκῶν, ὅπερ ἀπέκτησεν αὕτη ἐξ ἀγορᾶς. Ἡ πώλησις γίνεται ἀντὶ τιμήματος ἑκατὸν ρεαλίων, ἅτινα αὕτη ὁμολογεῖ ὅτι ὁ ἀγοραστής τῆς ἐμέτρησε καὶ αὕτη τὰ ἔλαβεν καὶ τὰ ἐπερίλαβεν. Οὕτω δὲ τελείως ἱκανοποιηθεῖσα, ἀναγνωρίζει εἰς τὸ ἐξῆς κύριον τοῦ ἀγροκτήματος τὸν ἀγοραστήν Κ. Μπάον, δυνάμενον διὰ τοῦτο ὡς ἴδιον πλέον νὰ διαθέσῃ αὐτὸ κατὰ βούλησιν.

